

BÖLÜM 4

Bu bölümde Eski Antlaşma'nın iki büyük insanıyla karşılaşır okuyucu: İbrahim, tüm bölümde konu edilir. Ve Davut. Çok iyi bilinen bu insana kısaca ama özlü olarak değinilir. Musa'yla bir arada bu üç önder İsrail'in en önemli kişilikleridir. İbrahim de Davut da, ilki Musa'nın yasası verilmeden önce, sonrakiyse Musa'nın yasasından yaklaşık beş yüz yıl sonra. Bunlar ruhsal yasa yoluyla doğruluğa kavuşmuş değiller. Tersine, Tanrı'nın kayrasıyla günahlarının affı gönencine geldiler. Pavlos 3:27-31'de geliştirdiği iman ilkesiyle doğru sayılma tezini bu bölümde daha da vurgulamalı dille geliştiriyor.

Yahudilik İbrahim'i inancının önderi sayar, onunla hep övünür. Bunun yanı sıra, bütün Tanrı vaatlerinin İbrahim'e verildiğini, bunları da kendilerinin miras edindiğini savunur. Yazar ne diyor bu savlamalara karşı? İbrahim kendisinden beş yüz yıl sonra verilen ruhsal yasayı bilmiyordu bile. Yine de Tanrı'dan *doğrulukla donatıldı*. Ne biri, ne de öteki ruhsal yasa desteğiyle doğruluğa kavuştu. İbrahim'i Yahudi inancının yasalarıyla denkleme aldaniştir. Bir insan ortada olmayan bir değerle nasıl eşlenebilir? Musa'nın yasası verilmeden yüzlerce yıl önce Tanrı İbrahim'le antlaşma yaptı (bkz. Galatyalılar 3:15-18). İbrahim Tanrı'nın günahlıyı doğru kılmasına iman etti ve imanla Tanrı'nın sunduğu doğruluğa sarıldı. Bunun için imanla doğru kılınma ilkesi, ruhsal yasa ya da hayır işleri yoluyla Tanrı'ya yararlı kılınma çabalarına, yaya kaldın tatar ağası der.

Yazar konuyu bir soru sorarak açıyor, ardından İbrahim'in Tanrı karşısında övünebilecek hiçbir dayanağı olmadığını belirtiyor. Öyle değil mi? Dinciler, töreciler, giysiciler, serpuşçular daima dinsel önemlilikleriyle övünür, bunları tuttuğunu öne sürerek pohpohlanır. Hak Tanrı, insanla ilişkisinde her tür övüncü, başarı hoşnutluğunu yerle bir eder. İnsana, "Sen günahlısın, kurtuluşun salt benden kaynaklanır" der, her tür pohpohu yargılar: Din övüncü, hayır sevap yararlılığı, libas, serpuş, tesettür, tespah, töre-anane önceliği, tümü de Tanrı'nın sevgisine ve kayrasına engel diker. Hiçbir günahlı, kutsal Tanrı'ya bu türden koltuk değneklerine dayanarak yaklaşamaz. İbrahim iman ettiği Tanrı'ya koltuk değneğinden destek arayarak bacağını sürükledi. Putlara tapıcılığından, pagansal uygulamalardan sıyrılarak olduğu gibi kayra Tanrısı'na imanla sığındı, af diledi, doğrulukla donatıldı. Kurtuluşun, yeniden doğuşun, yeni yaratık özelliğini taşımanın biricik yöntemi budur. Bu zorunlulukta bireyin seçeneği olamaz. Tek Tanrı'nın affetme yöntemi de her çağda tektir. Bu durumda ne İbrahim övünebildi, ne de ermiş sayılan herhangi bir kişi övünebilir (4:1-5).

Kurtuluştaki arıtmada Mesih'e iman tanrısal ilke ve kuraldır. İnsan bunu değiştiremez. İman konu edildiğinde, bunun sağlayıcısı Tanrı'dır. Mesih, "Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" der (Yuhanna 6:29). Pavlos bu konuyu şöyle genişletir: "Çünkü Tanrı'nın insanı doğruluğa iletmesi Sevinç Getirici Haber'de açıklanır. İmana dayanan, imana ulaştıran doğruluktur bu. Tıpkı yazılı olduğu gibi, 'Doğru kişi imanla yaşayacaktır'" (1:17; bkz. I.Korintoslular 12:9). Yuhanna 6:29 ve Romalılar 1:17 yazılarında iki benzer kavramla karşılaşırız: *ergon tou theou ve dikaiosini gar theou: Tanrı'nın işi ve çünkü Tanrı'nın doğruluğu*. Tanrı'nın doğruluğuna tam kavuşmak *'iman'*ladır. İman ise Tanrı'nın içimizde Kutsal Ruh'un

etkisiyle oluşturduğu sonuçlamadır. Günahlının varlığında iman Tanrı canlandırır, ardından Mesih'e iman edeni doğruluğuyla donatır ve yöneltir (1:5).

İman inanlının kişisel başarısı değil, Tanrı'nın varlıkta bütünlüğe getirdiği sonuçlu eylemdir. İnanlının hiçbir işi, eylemi kurtuluşu satın alamaz (3:26; 4:4,5,16). Günahlı bireyi Tanrı'nın kurtarma eylemine O'nun Kutsal Ruh'u çeker: "Bize gelince Ruh bağlılığında, imandan oluşan umutla doğruluğu gözlemekteyiz. Çünkü Mesih İsa bağlılığında olana ne sünnet edilmenin, ne de edilmemenin bir yararı vardır. Önemli olan, sevgi yoluyla etkisini belirten imandır" (Galatyalılar 5:5,6). Günahlı yürek takatsizliğini kavrayıp kendisini Tanrı'nın eylemine atınca, Tanrı onu imansızlıktan Mesih'e iman aşamasına yükseltir. Bu ortamda iman Tanrı doğrultusunda kesin söz dinlerliği getirir (1:5). İman kendiliğinden kurtuluş sonuçlaması değil, günahlı varlığı Mesih'e çeken tanrısal sağlayıştır. İman, gereksinimli canı kurtarıcı Mesih'e getirir, geminin demiri atması gibi onu Mesih'te güvenliğe bağlar.

Yazar bunun ardından Davut'a değinir, onun da aynı yöntemle günahattan arıtıldığını anımsatır (4:6-8). Atamız İbrahim'i de, kral-peygamber Davut'u da doğrulukla donatan güç ne yararlı işlerdi (4:4,5), ne ruhsal yasanın yeterliliği (4:13-17), ne de sünnet töreni (4:9-12). İbrahim'in kurtaran Tanrı'ya diri ve etkin imanı kendisine *doğruluk* sayıldı (4:18-22). Her çağda, her kadının ve erkeğin kutsal Tanrı'ya yaklaşımı, hiçbir koşulla değiştirilemeyen bu ilkeye dayanır (4:23-25).

Pavlos bu konuda ilginç bir örnek kullanıyor: Emekçi emeğinin karşılığını ücret olarak alır. İşveren emekçiye karşılığını ödemeye zorunludur; çünkü o emeğinin ödeneğini alinteri dökerek hak etmiştir. Hiçbir işveren emekçime ödül verdim diyemez. Ne de emekçi işverenim beni ödüllendirdi diyebilir. Ama Tanrı'nın sevgiden kaynaklanan sağlayışına, kurtarma-arıtma sunusuna gönülden iman eden insan, Tanrı beni kayrasıyla ödüllendirdi diyebilir. Kutsal Söz böyle işlerlikli (pratik) bir benzetiyle iman - din uygulamaları arasında köklü ayrımı her cana anımsatıyor, her günahlıyı Tanrı'ya bu yolda yaklaştırmaya çağırıyor. İman, ödülü verenden hakkını aldığını öne süremez. İman hak etmediği tanrısal kayranın teşekkür dolu canla kabulüne tanıklık edebilir.

Davut bu şaşırtıcı Tanrı eylemini en canlı ve içtenlikli dille kutluyor (4:7,8). Yazar Pavlos'un bu alıntısı Mezmur 32:1,2'dendir. Bu, yedi tövbe Mezmur'undan biridir (bkz. Mezmur 6; 38; 51; 102; 130 ve 143). Bu yedi Mezmur'un sözlerine dikkatle yaklaşan, bunlarda günahlının dine-töreye-sevaba değil, Tanrı'nın kayrasına ve lütfuna sığındığını görebilir. Tövbe etmek isteyen günahlı bu yedi Mezmur'u kişisel ilahisi kılsın, canı gönülden Tanrı'nın kayrasında ruhunun sığınağını bulsun. Buna *imanla doğru kılınmak* denir, onu verense '*kayra Tanrısı*' olarak anılır, kendisine sadece şükran sunulur: "Tanrısaymazı doğrulukla donatan Tanrı" (4:5). Ademoğlu dini, şeriati, giysisi nedeniyle kendisini Allah'a yakın sayar belki. Hatta O'na borcunu ifa ettiğini savlar. Ama Tanrı bu sıradan batıl kuramları dışlar; bunlara karşı kendisine gelen tanrısaymazları, Kurtarıcı'ya iman edenleri kutsal katında kucaklar. Çünkü affedişi yararsal nedenle değil, kayrasal sevgiyedir (bkz. 15:20-24). Egemen Tanrı günahlının kabulünü kendi sevgisine, iman kapsamında O'na sığınmasına bağımlı kılmış, din-biçim yaklaşımlarını her çağda dışlamıştır.

Yahudiler bugüne dek sünnet törenine aşırı önem verir; erkek çocuklarını sekiz günlükken sünnetten geçirir. Pavlos yeniden İbrahim konusuna dönüyor. Onun Tanrı karşısında doğru sayılması (bkz. Yaratılış 15:6) sünnet buyruğunu alışından (bkz. Yaratılış 17:10-14) yaklaşık otuz yıl önceydi. Demek ki, İbrahim daha sünnetsizken Tanrı onu iman sonucunda doğru çıkardı (4:11a). Tanrı Kurtarıcı'ya iman edenlerin tümüne ruhsal baba oldu (4:11b). Yahudiler, İbrahim'i babaları sayarak övünür; kaldı ki tüm insanlık İbrahim'i kendi atası yerine koyabilir. İsa Yahudiler'in çürük güvenliğini şöyle sarstı: "Babanız İbrahim günümü görmenin umuduyla kıvanç buldu. Ve görüp sevindi" (Yuhanna 8:56). İsa'nın insan bedeni kuşanışından yaklaşık iki bin yıl önce İbrahim O'nun gelişini özel peygamberlik göstergesiyle tanıdı, O'na iman etti, kutsal Tanrı karşısında doğru insan sayıldı. Şu anda salt Yahudi soyundan, sünnetli kuşaktan gelenlere değil; onun iman izlerinde yürüyen, Mesih'e bağlanmış Yahudiler'e babadır İbrahim. Şeriatçı Yahudi insan bunu kabul etmiyor. Ulusal topluluklar belirli 'Babalar'la 'Dedeler'le övünür. İbrahim'in onlara gerçek anlamda baba olduğu insanlık kendine özgü bir topluluktur: Onun imanı örneğince yaşamda kesin bir yeğleme yapanlar, diri Tanrı'ya din kuralları gereğince değil, Golgota haçında kendisini sunan Mesih'e imanla bağlananlar.. Günahlı birey, ya din icaplarına uymaya didinen bir din bağlısıdır, ya da İbrahim'in parlak örneği uyarınca Tanrı'nın affeden kayrasına sığınan.. Eski Antlaşma'da belirtilen, coşkuyla kutlanan ilke Yeni Antlaşma'da tümlüğe geldi; İbrahim'in imanı Yeni Antlaşma'da tanrısal yöntem niteliğinde açıklandı:

1. "Halkının suçlarını bağışladın, bütün suçlarını örttün" (Mezmur 85:2)
2. "Bütün suçlarımı sırtının ardına attın" (Yeşaya 38:17)
3. "Günahlarını artık anmayacağım" (Yeremya 31:34)
4. "Suçlarımızı ayak altında çiğneyecek" (Mika 7:19a)
5. "Günahlarımızı denizin derinlerine atacaksın" (Mika 7:19b)
6. "Doğu batıdan ne denli ıraksa, isyanlarımızı bizden o denli uzaklaştırdın" (Mezmur 103:12).

Eski Antlaşma'nın bu parçalarında özetlenen tanrısal kayra eylemi İbrahim'in imanını örnek tutar ve Yeni Antlaşma'da tüm insanlığa sunulur. Buna karşı ruhsal yasanın yetersizliği açıkça belirtilir (4:14-15), tanrısal kayranın evrenselliği, yeterliliği kanıtlı dille vurgulanır. Kayra iman eden herkese yeterlidir; ruhsal yasa hiç kimsenin tümlükte kesenkes ulaşamayacağı ülküsel aşama buyruğudur. Bunun iman ilkesiyle hiçbir yakınlığı bağlantısı yoktur. Şeriat hangi cana kutsallık-kutluluk güvenliği getirebildi bugüne dek? Ruhsal yasa sadece tanrısal öfkeyi oluşturur (4:15) bireyi borçluluk yüküyle sürekli dırter (bkz. II.Korintoslular 3:7,9). Buna karşı kayra kurtuluş güvenliğiyle canı ihya eder (bkz. Mezmur 32:1,2). Kutsal Söz'ün yargısı şudur: "Günahlarını örten başarı bulamaz" (Kutsal Kitap'tan Özdeyişler 28:13). Bunun tersine günahları Tanrı kayrasıyla örtülen mutluluğa kavuşur (4:7).

Hükümetin yasalarını tutan şeref listesine geçirilmez. Hiç kimse onu övmez. Ama yersel yasaları bozanın ensesine yapışırılar. Tıpkı bunun gibi, ruhsal-dinsel yasaları tutan ne övülür, ne de sonsuz yaşamla ödüllendirilir. Öte yandan buna tecavüz eden, Tanrı'dan titrer, O'nun öfkesini hak eder. Çünkü şeriat suçluluğu belirgin eder; dikkatinden en küçük tecavüz bile kaçamaz. Din yasalarıyla doğruluk kazanmaya çabalayanın durumu en azından umutsuzluktur. İbrahim'in gönülden bağlandığı

kayra-kurtuluş Tanrısı'na iman edenin umudu dünyanın mirasçısı olmaktır: "Eğer siz Mesih'in iseniz, bu durumda İbrahim'in soyusunuz. Vaat uyarınca mirasçılar" (Galatyalılar 3:29).

Tanrı İbrahim'le işi Sarah'ya kocamış yaşta (100 ve 90) kendi oğulları İshak'ı verdi, daha sonra İshak'ı sunu yerinden kurtardı, İbrahim'in kararlı imanına karşılık, sunakta, kurbanlık koçu sağladı (bkz. Yaratılış 22:1-14). İshak İbrahim'in iman sonucunda doğan çocuğuydu. Öte yandan İsmail köle kız Hacer'den doğal doğumla doğdu (bkz. Galatyalılar 4:21-31). Tanrı Söz'ü imanla doğru sayılana şu güvenliği verir: "Öyle ki, O'nun kayrasında doğrulukla donatılmış olarak, sonsuz yaşam umudu içinde mirasçılar olalım" (8:17; bkz. Galatyalılar 3:29; 4:7; Titos 3:7; İbraniler 6:17).

İmanla doğru çıkarılan, ruhsal yasa (şeriat) bağlarının tümünden özgür kılınmıştır. Yeni Antlaşma'da iman ilkesi şöyle belirtilir: "İman dışında Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Çünkü Tanrı'ya yaklaşmanın ilkin O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendirdiğine iman etmesi gerekir" (İbraniler 11:6). İsa Mesih'e iman Tanrı'yla sağlıklı ilişkiye gelmenin biricik yöntemidir (4:23-25). İman ilkesi canı yelken gemisi andırışında Tanrı'nın selamet limanına ulaştırır. Kişi iman ettikçe imanı çoğalır, genişler, zenginleşir. Dendiği gibi dinsel yasalara, göreneklere, törelere tutunarak yaşamaya çalışmak dipsiz kile boş ambardır. Öte yandan imanla yaşamak Tanrı'nın kurtuluş kuyularından sevinçle sulanmaktır (bkz. Yeşaya 12:3). Ruhsal yasanın dilekleri örneğince Tanrı'ya yararlı olma uğraşı canı sürekli suçlulukta (*paravasis*) bırakır (bkz. 2:23; 5:14, Galatyalılar 3:19; I.Timoteos 2:14). İman ilkesine uyulmadan suçluluk zincirleri kırılmaz. İman atılımı, yaşam sorunlarına doğal açıdan yaklaşan bireyi şaşkın bırakabilir. Gelgelelim diri Tanrı'nın kayrasına kavuşmanın tek yolu budur. İsa on iki yıldır hastalıktan eriyen bir kadını iyi etti, ardından ona şu güvenliği verdi: "Kızım, imanın seni kurtardı, esenlikle git ve hastalığından sağlık bul" (Markos 5:34). Beş duygunun hiçbiri Tanrı'yla ilişki kuramaz; o ilişkiyi sadece Kurtarıcı'ya iman kesinleştirir.

Bu kesimde Tanrı'nın sınırsız gücüyle karşılaşırız (3:17). İnanığımız üçte tek tekte üç Tanrı hiçbir kısıtlaması olmayan gücü taşır. Ters durumda O'na inanılmazdı. En küçük bir kısıtlılığı varsayılan Tanrı'ya ve O'nun Oğlu'na inanmak hiçbir sonuç sağlayamaz (1:17). O doğayla ilgili eylemleriyle belirir (bkz. Yaratılış 1:1-3; Yeşaya 44:24; İbraniler 1:3; II.Korintoslular 4:6; Efesoslular 1:19; 3:20). O'nun yeni varlıklar oluşturmaya gücü tümdür (Matta 3:9; Romalılar 4:17). O güçlü işlerini öz isteğinin onayı uyarınca sonuçlar (Mezmun 115:3; Efesoslular 1:11). O'nun katında olanaksız sayılabilecek hiçbir eylem düşünülemez (bkz. Yaratılış 18:14; Eyub 10:13; Zekarya 8:6; Matta 19:26; Luka 1:37). Unutmayalım, belirli durumlarda egemen Tanrı bir eylemi uygulamıyorsa, bu O'nun kudretsiz dermansız olduğuna işaret değildir. Tanrı her eylemini kendi egemen isteği uyarınca gerçekleştirir. Bu durumda bazı eylemleri bütünlememeye kendi egemen isteğiyle karar verir. O'nun egemen isteği her olguyu eylemi yapar, ya da yapmaz. Bunun nedeni, O'nun önbilimi uyarınca kararlaştırılmış sonuçlamaya dayanır.

Yazar Pavlos bireyi İbrahim'in imanı uyarınca bu Tanrı'yla ilişkiye çağırıyor. İbrahim, Tanrı vaatlerinin gerçekleşemezliği görüşüne karşın umutsuzluğu umutla alt etti, O'nun tüm vaatlerine canı gönülden sarıldı (4:18). Bu dönümde 'umut' ilkesiyle

karşılaşıyoruz. Bu söz mektupta isim olarak on iki kez geçer (bkz. 4:18; 5:2,4,5; 8:20,24 [üç kez] 12:12; 15:4,13 [iki kez]), fiil olarak dört kez geçer (bkz. 8:24,25; 15:12,24). Bu yerlerde, imanla beslenen umudun parlak sonuçlamalarından bazısına eğilmek yararlıdır: Umutsuzluğa karşın umut kaynağı Tanrı, yüceliğın umudu, denenme umudu oluşturur, bu umut utanç getirmez, yine de umut vardır. Kurulu düzen ilişkisinde, bu umutla kurtuluş bulduk, gördüğü şeye kim umut bağlar? Taşındığınız umut sizlere sevinç versin. Katlanış ve yüreklilikle umudunuz olsun. Umut kaynağı Tanrı, Kutsal Ruh'un gücüyle umudunuz büyüyerek sürüp gitsin. Fiil olarak geçen kullanımın ikisi: Görmediğimize umut bağlarsak onu sabırla bekleriz. Uluslar O'na umut bağlayacak.

Yeni Antlaşma'da 'umut' isim ve fiil olarak (*elpis, elpizo*) sürekli konu edilir. Yunan klasiğinde de sık sık kullanılan duygu terimidir bu. İman umuttan ayrı olarak düşünülemez: "İman, umulanların güvencesidir" (İbraniler 11:1). Varoluşçuluk (egzistensiyalizm) felsefesi umudu tümenden dışlar, onunla oyalanmanın boş olduğu savına yapışır. Ama umuda omuz silmek, kişinin görünmeyen köye kılavuz gerekmez sırasından bir kör döğüşüne düşmesidir. Yeni Antlaşma'da bu önemli kullanımla ilgili bir inceleme her bakımdan yarar getirir. Umutsuz yaşam sürdürmeye çalışan, bindiğı dalı çoktan kesmiştir. Sağlam dalı tanıyıp ona sarılan, esenliğın güvenliğın yolundadır.

İbrahim umutsuzluğa karşın umutla kendisini Tanrı'nın vaadine teslim etti ve tıpkı Tanrı'nın bildirdiğı gibi birçok ulusun babası oldu (4:18). Tanrı'nın çağrısını umutla kovalayan İbrahim akla gelmedik mutlulukların mirasçısıdır; hem de bugüne dek.. Umut genellikle iyi ve sağlıklı gelişimlerle ilgilidir. Kutsal Söz'de kurtuluşla, sonsuz yaşamla bağlantılıdır (bkz. Habercilerin İşleri 23:6; 24:15; 26:7; I.Korintoslular 13:13). Umut, doğal fiziksel yasaların hiçbir olanak tanımadığı durumlarda güçlüklerle boğuşan inanlının imdadına yetişir, ona taptaze güç güvenlik getirir. Çünkü Mesih bağlısının umudu yalan konuşmayan diri Tanrı'yadır. Umutlar boşa çıktı diye her zaman duyduğumuz bir söz vardır. Kuşkusuz, boş inanca dayanan umutlar boşa çıkacak. Ama umut tarih boyunca sözüne güvenilen, vaatleri gerçekleştiren, sayısız inanlıyı besleyen güvenilir Tanrı'dan kaynaklanıyorsa birey kılını kıpırdatmadan söylenene kesenkes inanır, eninde sonunda beklediğine kavuşur.

Tanrı'nın vaatlerine güven, O'nun içimizde egemenliğı olan Kutsal Ruh'undan desteklenir (4:20,21; 8:16; bkz. Efesoslular 1:13; I.Yuhanna 4:13; 5:10). Günahların affı, canın kurtuluşu öneme alınmaksızın iman, dayanağı olmayan bir kuramdan öteye gidemez. Kurtulan canın imanı tanrısal güvenliikle desteklenir. İnanıyorum diyen, kendisine sormalı: İman ettiğim Tanrı bana günahımın affını kesinleştirmiş midir? Sonsuz yaşam güvencesini gerçekleştirmiş midir? (bkz. İbraniler 6:11; II.Petros 1:10).

Ruhsal yasaya (şeriat) bel bağlayanın umudu olabilir mi? O insan günah affını bilemez, sonsuzun güvenliğini göremez, Tanrı'ya 'Babam' diyemez. Buna karşın usanmadan yorulmadan dininin buyruklarına uyar, çoğu kez de uyamaz. Mesih inanlısı tıpkı İbrahim gibi bir sıra olmazlıkla çevresi çemberlenmiş bir insan durumunda olabilir. Şükür Tanrı'ya, o kuşatılmış durumda her engelin ötesinde Tanrı'yı görür, O'na tapınır, kesenkes güvenir, sonunda vaatlerin gerçekleştirdiğini

görür. Şüpheli bulutları umut ışığına daima gölge salabilir. Herkes gibi İbrahim de bu tür sarsıntıdan geçti (bkz. Yaratılış 17:17). Ne var ki, vaadi veren diri Tanrı'ya sarsılmaz güveni şüpheli bulutlarını hemen dağıttı, güneşin parlaklığıyla mest oldu.

Öncelikle bu iman İbrahim'e doğruluk sayıldı (4:22; bkz. Yaratılış 15:6). Değil salt İbrahim'e, onun imanı uyarınca, ölüp dirilen Rabbimiz İsa'ya iman eden herkese de (4:23,24). Bedensel ölüm günaha karşı uygulanan tanrısal yargıdır (bkz. I.Petros 3:18; 4:6). Buna karşı Mesih'te bütün inanlıların dirilişi Adem'de giydiğimiz ölüm yargısının ortadan kaldırılmasıdır (bkz. I.Korintoslular 15:21,22). Bu kavrama gelen herkes sevinçten coşsun (6:9,10: 8:3,10,11; bkz. Galatyalılar 3:3). Rabbimiz İsa Mesih günaha karşı gereken ölüm yargısına kendisini teslim etti, ölümden dirilmekle günah sorununun Tanrı karşısında çözümünü belgeledi (4:25; bkz. Vahiy 5:9). İsa Mesih kendisini insan soyuyla kesinlikle özdeş kıldı. Etimizi kuşandı, kanımızı taşıdı. Günahsız kanını derin sevgiyle bizim kurtarmalığımız niteliğinde sundu. O'na iman eden herkesi günahın lanetinden kurtardı. Görkemli dirilişiyle Tanrı katında ölümsüzlüğümüzü mühürledi. Ölenlerin ilk-doğanı oldu. Böylece ölümden sonra dirilişimizi en parlak ve sağlam umut kıldı.

İman-umut yaşamı kesin kusursuzluk-huzurluluk değildir. Çelmeler, sendelemeler, hatta sürçmeler elbette gelecektir. Ama iman yolunu tutan okka dört yüz dirhem inanlı bunların tümünü aşar, dikkatini vaatlerinde hiçbir kusuru olmayan diri Tanrı'ya doğrultur. İbrahim, taa Yaratılış 15:6'da belirtildiği gibi, vaat eden Tanrı'ya kesin imanla sarıldı, O'nu hiç bırakmadı. "Mesih'in gününü" – daha doruğa gelmeden – "görmenin umuduyla kıvanç buldu" (Yuhanna 8:56). Bu çağın Mesih inanlıları ise O günü – Golgota haçını – sonuçlanmış Tanrı eylemi olarak görür, bununla sürekli kıvanç bulur. İmandan beslenen can taptaze boyutlara tırmanır, umutları yeşerir.

Bu canlı bölüm çok eski bir iman ikrarıyla doruklanıyor: "İsa bizim suçlarımız için ölüme teslim edildi ve doğruluğumuz için ölümden dirildi" (4:25). LXX çevirisinde Yeşaya 53:12'den alınan bu ayette, Mesih'in haçlanmasıyla dirilişinin birbirinden ayrı tutulamayacağı dikkate getiriliyor. Arıtılışımız doğruluğumuz haçta ve boş mezarda gerçekleşmiştir. Mesih'in dirilişini tanımayan O'nun haçta kesinleştirdiği doğruluğu ne bilebilir ne de ondan yararlanır.